

Üniversitesi : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Cemil GÜLSEREN
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Haziran 2014

ÖZET

**CELİL MEMMEDGULUZADE’NİN MİZAHİ ESERLERİNDE
KELİME ÇEŞİTLERİ VE KALIP SÖZLER**

Aysel CAVADOVA

Bu çalışmamızda, Celil Memmedguluzade’nin mizahi eserleri 2 ana başlık altında incelenmiştir.
1. Kelime Çeşitleri

2. Kalıplaşmış Sözler

Giriş bölümünde, Celil Memmedguluzade’nin hayatı ve edebi şahsiyeti, devrinin yaşayarak kaleme aldığı milli istiklal, cumhuriyet ve vatan bağımsızlığı konuları, "Molla Nasreddin" dergisi, dergide yayınlanmış konular, yazarla ilgili yapılmış çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir. Mizahi eserleri dışındaki eserleri incelememiz dışında bırakılmıştır. Sekizinci sayfada kelime ve ses yapısı bakımından, şekil yapısı bakımından kelimelerle ilgili genel bilgi verilip, 10. – 26. sayfa aralığında isimler, sıfatlar, zarflar, zamirler, fiiller, edatlar ve fiilimsilerden oluşan kelime çeşitleri incelenmiştir. 27. – 33. sayfa aralığında eserler içerisindeki kalıplaşmış sözlere, dualardan ve beddualardan oluşan kalıplaşmış sözlere, 34. – 43. sayfa aralığında deyimlere, 43. – 46. sayfa aralığında eserler içerisindeki atasözlerine, 46. – 119. sayfa aralığında eserler içerisindeki ikilemelere ve ikilemelerin kategorilerine yer verilmiştir. 120. – 128. sayfa aralığında ise eserlerdeki kelimelerin Azerbaycan Türkçesi- Türkiye Türkçesi karşılıkları verilip sözlüğü hazırlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Celil Memmedguluzade, Mizahi Eserler, Kelime Çeşitleri, Kalıplaşmış Sözler.

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Social Sciences
Department : Turkish Language and Literature
Programme : Turkish Language and Literature
Supervisor : Yrd. Doç. Dr. Cemil GÜLSEREN
Degree Awarded and Date : MA – June 2014

ABSTRACT

**LEXICAL CATEGORIES AND FORMULAIC PHRASES IN JALIL
MAMMADQULUZADEH'S WORKS OF HUMOUR**

Aysel JAVADOVA

This thesis focuses on Jalil Mammadquluzadeh's works of humour by examining them in two categories:

1. Lexical Categories
2. Formulaic Phrases

The introduction part presents Jalil Mammadquluzadeh's life, literary personality, the historical issues of his time such as national independence, freedom and republic, "Molla Nasreddin" journal and its content, and the studies done on the author's works. Non-humorous works of Jalil Mammadquluzadeh are excluded in this analysis. On page 8, the general information about sound structure and form of the words and between page 10 and 26 the lexical categories such as nouns, adjectives, adverbs, pronouns, verbs, prepositions, gerunds are examined. From 27 to 33, the formulaic phrases and the formulaic expressions in prayers and curses in the author's works are analyzed. Between pages 34 and 43, between pages 43 and 46 the proverbs, and between 46 and 119 reduplication and reduplication categories found in the author's works are discussed. Lastly, between pages 120 and 128 a dictionary of the words used in the author's works is prepared in both Azerbaijan Turkish and Turkish spoken in Turkey.

Key Words: Jalil Mammadquluzadeh's works of humour, lexical categories, formulaic phrases.